

Uitspraak van het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen.

Het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen, hierna te noemen het College, heeft het volgende overwogen en beslist ten aanzien van de bij e-mail van 4 oktober 2018 door mevrouw A, hierna te noemen klaagster, ingediende klacht tegen de heer drs. B, hierna te noemen verweerder, lid van het Nederlands Instituut van Psychologen, en ingeschreven in het NIP-register A&O psycholoog NIP en het NIP-register psycholoog NIP.

I Het verloop van de procedure

Het College heeft kennisgenomen van:

- het klaagschrift met bijlagen d.d. 4 oktober 2018;
- het verweerschrift d.d. 8 november 2018;
- de e-mail van 12 november 2018 van verweerder;
- de brief d.d. 6 december 2018 van de secretaris van het College aan verweerder.

De mondelinge behandeling van de klacht heeft plaatsgevonden ter zitting van het College van 12 december 2018, waarbij klaagster en verweerder aanwezig waren. Tevens was als informant aanwezig de heer C MSc.

II De feiten

Op grond van de stukken en van hetgeen ter zitting heeft plaatsgevonden kan van het volgende worden uitgegaan.

II 1. In het kader van een sollicitatie naar de functie X bij een gemeente, hierna te noemen de opdrachtgever, heeft klaagster op 14 augustus 2018 een assessment doorlopen bij Y, hierna te noemen het bureau.

II 2. Het assessment werd uitgevoerd door de heer C MSc., adviseur Z bij Y, tevens zoon van verweerder, hierna te noemen C.

II 3. Verweerder, psycholoog en directeur van het bureau, en de andere bij het bureau werkzame psycholoog waren ten tijde van het uitvoeren van het assessment wegens vakantie afwezig.

II 4. Het assessment bestond uit verschillende capaciteitentests, een interview en een rollenspel. Na afloop van het assessment vond dezelfde dag een nabespreking met C plaats. Daarbij was ook aanwezig D, een stagiaire van het bureau. Zij was die dag ook aanwezig geweest bij de verschillende onderdelen van het assessment. C heeft tijdens dit gesprek onder meer aan klaagster gezegd dat de druk vanuit de opdrachtgever hoog was. Hij verzocht klaagster daarom het rapport na akkoordbevinding direct aan de opdrachtgever door te sturen.

II 5. Van het assessment is op 16 augustus 2018 een rapport opgemaakt, dat is ondertekend door C. Het rapport is diezelfde dag per e-mail aan klaagster gezonden.

II 6. In het rapport staat in het Hoofdstuk ‘*Samenvatting en advies*’, onder het kopje ‘*Beknopte vraagstelling*’:

“Mevrouw A neemt deel aan een talent en competitie assessment bij Y om nader inzicht te krijgen in de mate waarin haar competenties en talenten matchen met en te ontwikkelen zijn voor de functie van X bij Gemeente (...).”

II 7. Onder het kopje *‘Beantwoording beknopte vraagstelling’* wordt in het rapport weergegeven wat de uitkomsten van het assessment zijn met betrekking tot de verschillende competenties.

II 8. Het in het rapport vermelde advies luidt als volgt:

“Letten op de competentiematrix van mevrouw A op blz. 10 en de hierboven gemelde aandachtspunten ligt een aanname in de functie van X bij Gemeente(...) alleen dan voor de hand wanneer er vooraf bewust een aantal concessies kan worden gedaan en overeenstemming wordt bereikt over een passend IOP inclusief doorlooptijd.

Wij zullen graag in gesprek gaan met opdrachtgever om nader te adviseren en te overleggen omtrent randvoorwaarden voor een optimaal functioneren.”

II 9. Klaagster heeft het rapport op de dag van ontvangst door haar doorgezonden aan de gemeente (opdrachtgever). Klaagster heeft van de opdrachtgever te horen gekregen dat zij niet was aangenomen.

II 10. Op 19 augustus 2018 heeft klager een e-mail naar het bureau gestuurd, waarin zij haar bezwaren tegen de gang van zaken bij het assessment en tegen de conclusies in het rapport heeft verwoord. Het secretariaat van het bureau heeft hierop bij e-mail van 20 augustus 2018 geantwoord.

II 11. Op 6 september 2018 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen klager en verweerder.

III Het standpunt van klager en de klacht

De klacht houdt in, zakelijk weergegeven, dat verweerder in strijd met de Beroepscode heeft gehandeld om de volgende redenen.

1. Klager verwijt verweerder dat hij het assessment heeft laten uitvoeren door een medewerker die geen psycholoog is, te weten C, die adviseur Z is. Volgens klager ontbrak zowel bij C als bij de andere medewerkers die bij het afnemen van het assessment waren betrokken, de deskundigheid die nodig was om de opdracht uit te voeren. Klager acht dit in strijd met de artikelen 31, 32 en 103 van de Beroepscode 2015.
2. Volgens klager worden in de rapportage conclusies getrokken die niet zijn onderbouwd, hetgeen in strijd is met artikel 47 van de Beroepscode 2015. Als voorbeelden noemt klager dat in het rapport conclusies worden getrokken met betrekking tot ‘stress’ en ‘vriendelijkheid’, die lijnrecht staan tegenover de scores op die onderdelen.
3. Klager stelt dat in strijd met de artikelen 101 en 105 van de Beroepscode 2015 bij het assessment methoden zijn gebruikt die door het bureau zelf zijn ontwikkeld en niet bekend zijn bij de Cotan.
4. Anders dan artikel 46 van de Beroepscode 2015 voorschrijft is in de rapportage niet vermeld van welke methode gebruik is gemaakt, aldus klager.
5. Volgens klager is zij niet gewezen op het correctierecht als bedoeld in artikel 93 van de Beroepscode 2015.

IV Het standpunt van verweerder

Verweerder heeft de klacht gemotiveerd betwist. Voor zover van belang voor de beoordeling van de klacht zal daarop in het onderstaande worden ingegaan.

V De overwegingen van het College

Ten aanzien van de klacht overweegt het College als volgt.

V 1. Verweerder heeft ter zitting verklaard dat hij zich als eindverantwoordelijke voor de gang van zaken rond het assessment, inclusief de rapportage, beschouwt en dat hij zich als zodanig toetsbaar opstelt ter zake van de onderhavige klacht.

Met betrekking tot de verschillende klachtonderdelen overweegt het College het volgende.

V 2. Ad klachtonderdeel 1:

Ter zitting heeft verweerder verklaard dat de normale gang van zaken bij het bureau inhoudt dat als C een assessment uitvoert, hij dat in nauw overleg met hem, verweerder, als eindverantwoordelijke, doet. Verweerder heeft verklaard er voortdurend op toe te zien dat dergelijke assessments op professionele wijze en volgens vastgestelde protocollen verlopen.

Tijdens het onderhavige assessment was verweerder echter met vakantie. Verweerder heeft in zijn verweerschrift weliswaar gesteld dat onder zijn supervisie als psycholoog ‘via telefoon, Cloud en sociale media’ alle onderdelen van het assessmentprogramma zijn voorbereid en uitgevoerd, maar ter zitting is gebleken dat verweerder minder intensief bij dit assessment was betrokken dan in de gevallen waarin hij niet met vakantie was.

Zo heeft verweerder verklaard dat C pas na het eindgesprek tussen C en klagster met hem heeft overlegd.

Illustratief is ook dat verweerder het rapport niet heeft (mede)ondertekend, hoewel hij volgens zijn verklaring ter zitting het rapport wel zou hebben gecontroleerd op inhoud, analyse en taalgebruik. Evenmin staat zijn naam vermeld onder het rapport.

Uit de geschetste gang van zaken is het College onvoldoende gebleken dat verweerder bemoeienis van betekenis heeft gehad met de uitvoering van het assessment en het totstandkomen van de bevindingen, afgezien van mogelijk ten tijde van het aannemen van de opdracht een kort overleg aangaande de functieanalyse en de keuze van de competenties.

Het College acht het onzorgvuldig dat verweerder de indruk heeft gewekt dat het assessment zou worden uitgevoerd door een psycholoog NIP met inachtneming van de daarbij behorende kwaliteitseisen, in het bijzonder de bepalingen van de beroepscode van het NIP, terwijl het onderzoek in werkelijkheid werd uitgevoerd door niet-psychologen, waarbij van inhoudelijke bemoeienis door verweerder nauwelijks sprake was.

Op de dag van het assessment heeft verweerder er niet voor gezorgd dat het assessment aan de kwaliteitseisen, die hij naar zijn eigen zeggen hoog in het vaandel heeft staan, voldeed. Niet gebleken is immers dat, anders dan de bij klagster gewekte verwachtingen, een psycholoog tot de bevindingen en conclusies in het rapport is gekomen.

Tenslotte acht het College de gang van zaken rond het uitnodigen voor een nagesprek van klagster weinig toeschietelijk. Klagster heeft herhaalde malen moeten aandringen alvorens zij in de gelegenheid werd gesteld een persoonlijk gesprek met verweerder te voeren, waarbij het haar bovendien niet werd toegestaan een vertrouwenspersoon mee te nemen.

Concluderend acht het College verweerders handelwijze in strijd met de artikelen 15 en 32 van de Beroepscode 2015, zodat het eerste klachtonderdeel gegrond is.

V 3. Ad klachtonderdeel 2:

Het College heeft na bestudering van de rapportage niet kunnen constateren dat de onderbouwing van de conclusies in de rapportage onvoldoende is, zoals klagster heeft gesteld.

Het is denkbaar dat klaagster zich onvoldoende gehoord heeft gevoeld met betrekking tot haar bezwaren tegen het rapport en het daarin vermelde advies, doordat de uitleg van verweerder in het gesprek op 6 september 2018 voor klaagster niet duidelijk genoeg is geweest. Hoe dat gesprek precies is verlopen en wat er aan de orde is geweest onttrekt zich echter aan de waarneming van het College, zodat in dat opzicht geen tuchtrechtelijk onjuist handelen van de kant van verweerder kan worden vastgesteld. Dit klachtonderdeel is ongegrond.

V 4. Ad klachtonderdeel 3:

Het door klaagster ter zake van dit klachtonderdeel gestelde is door verweerder gemotiveerd weersproken. Verweerder heeft onder meer verwezen naar de gebruikte intelligentietests (DAT serie) en persoonlijkheidsvragenlijst (NEO-PR), die wel degelijk door de COTAN zijn beoordeeld. Dit klachtonderdeel is ongegrond.

V 5. Ad klachtonderdeel 4:

Dit klachtonderdeel is eveneens ongegrond. Op bladzijde 4 van het rapport staan de gebruikte onderzoeksmethoden vermeld. Overigens heeft het door klaagster genoemde artikel 46 van de Beroepscode 2015 betrekking op wetenschappelijke publicaties en niet op rapportages als de onderhavige.

V 6. Ad klachtonderdeel 5:

Door verweerder is gesteld en door klaagster niet weersproken, dat in de uitnodiging voor het assessment is verwezen naar het onderdeel van de website van het bureau dat handelt over het assessment. Het College heeft ambtshalve kennis genomen van dit onderdeel van de website, waarin de gang van zaken tijdens het assessment wordt toegelicht. Onder het kopje 'Rapportage' staat op de website vermeld dat de rapportage met de opdrachtgever wordt gedeeld nadat de kandidaat deze heeft vrijgegeven. Het correctierecht wordt niet met zoveel woorden genoemd.

Verweerder heeft voorts aangevoerd dat tijdens de ontvangst op de assessmentdag door de testassistente uitleg wordt gegeven over de gang van zaken tijdens die dag. Klaagster heeft verklaard zich niet te kunnen herinneren dat bij die gelegenheid het correctierecht is genoemd. Verweerder heeft toegelicht dat de gang van zaken na gereedkomen van het rapport aldus is, dat het rapport wordt ge-upload naar een voor de kandidaat toegankelijke beveiligde werkomgeving op de website. Pas na een bewuste vrijgave door de kandidaat (door op de button 'vrijgeven' te klikken) gaat het rapport naar de opdrachtgever. Als de kandidaat vragen, problemen of opmerkingen heeft, kan hij deze digitaal/per e-mail kenbaar maken door op de button 'niet vrijgeven' te klikken of telefonisch contact op te nemen. Het rapport wordt in dat geval niet vrijgegeven.

Doordat klaagster slechts de keuze had uit twee buttons, te weten vrijgeven of niet vrijgeven, was de door verweerder genoemde derde mogelijkheid, namelijk die om vragen te stellen of opmerkingen te maken, onvoldoende helder. Hierdoor ontstond voor klaagster een ongemakkelijke situatie. Beter was het geweest indien er een derde button was, te weten een button met 'opmerkingen maken en/of gesprek met een psycholoog', alvorens de definitieve keuze om het rapport vrij te geven hoefde te worden gemaakt.

In het hoofdstuk 'Introductie' in de uitgewerkte rapportage wordt verwezen naar een bijlage 'Beroepsethische regels' (bijlage 3). Daarin worden de beroepsethische regels van het NIP genoemd. Ook in die bijlage wordt het correctierecht niet als zodanig vermeld.

Tevens wordt in het hoofdstuk 'Introductie' verwezen naar de website van het NIP, met vermelding van de link naar die website.

Artikel 62 van de Beroepscode 2015 schrijft voor dat de psycholoog voorafgaande en tijdens de duur van de professionele relatie zodanige informatie aan de cliënt verstrekt, dat deze vrijelijk in staat is welingelicht in te stemmen met het aangaan en voortzetten van de professionele relatie. Volgens artikel 63 van de Beroepscode 2015 dient die informatie – bij voorkeur schriftelijk te geven - onder meer te bevatten de regels in de beroepscode met betrekking tot inzage en afschrift, correctie en blokkering van de rapportage.

De informatie die klager tevoren heeft ontvangen (via de verwijzing naar de website van het bureau) vermeldde niet expliciet het correctierecht, zoals artikel 63 voorschrijft.

Het is mogelijk dat die informatie mondeling is verstrekt door de testassistente, maar die informatie is kennelijk niet tot klager doorgedrongen, hetgeen begrijpelijk is, zo kort voor het afnemen van het assessment.

Dat zij een correctierecht had zou klager hebben kunnen opmaken door de website van het NIP te raadplegen. Op die website is zij echter pas gewezen door middel van de tekst in het hoofdstuk 'Introductie' in het rapport. Naar het oordeel van het College heeft verweerder daarmee niet voldaan aan de verplichtingen zoals genoemd in de artikelen 62 en 63 van de Beroepscode 2015. Op grond van deze artikelen is het College van oordeel dat bedoelde informatie onder meer betreffende het correctierecht zodanig had moeten zijn dat klager deze volledig en tijdig vóór de dag van het assessment rustig tot zich had kunnen nemen. Dat het systeem dat verweerder hanteerde aan klager de mogelijkheid bood om de button 'niet vrijgeven' te kiezen impliceert derhalve niet dat verweerder daarmee aan zijn verplichting tot het verstrekken van voldoende en juiste informatie voldeed. Voor het verkrijgen van die informatie diende klager immers een omweg te bewandelen. Het had op verweerdters weg gelegen het correctierecht (en de andere in de Beroepscode genoemde rechten) expliciet te noemen.

Het College raadt verweerder ten stelligste aan de voorlichting aan kandidaten op dit punt te verbeteren en hen voorafgaand aan het assessment (schriftelijk) te wijzen op de hen toekomende rechten uit de beroepscode. Verweerder heeft ter zitting verklaard hiervan het belang in te zien.

Klachtonderdeel 5 is gelet op bovenstaande overwegingen gegrond.

V 7. Het College komt tot de slotsom dat de klacht deels gegrond is. De klachtonderdelen 1 en 5 zijn gegrond, de klachtonderdelen 2, 3 en 4 zijn ongegrond.

Ten aanzien van de op te leggen maatregel overweegt het College het volgende.

Het College rekent het verweerder zwaar aan dat hij op de website van het bureau de indruk wekt te werken volgens de kwaliteitseisen van het NIP, maar daar in dit geval op een aantal onderdelen geen gevolg aan heeft gegeven.

Op grond van al deze omstandigheden is het College van oordeel dat een berisping op zijn plaats is.

VI De beslissing

Het College van Toezicht:

- verklaart de klacht deels gegrond als voormeld;
- berispt verweerder.

Aldus gewezen op **12 december 2018**

door:

mr. D.J. Markx, voorzitter,
mr. T.A. Leenhouts-Strijker, secretaris,
dr. ing. J.A. Damen,
drs. A.C. van der Horst,
prof. dr. M.J.M. van Son,
leden

en ondertekend door de voorzitter,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'D.J. Markx', with a horizontal line underneath the end of the signature.

D.J. Markx